

Юлія В. Костинець

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПОРТФЕЛЕМ НАУКОВИХ ПРОЄКТІВ У ІНТЕГРОВАНИХ БІЗНЕС-СТРУКТУРАХ КЛАСТЕРНОГО ТИПУ

У статті обґрунтовано механізм управління портфелем наукових проєктів у інтегрованих бізнес-структурах кластерного типу. Визначено специфіку таких структур як відкритих інноваційних систем із мультистейкхолдерною взаємодією.

У сучасних умовах розвитку економіки знань інтегровані бізнес-структури кластерного типу виступають ключовими драйверами інноваційного розвитку. Вони забезпечують ефективну взаємодію між науково-освітніми установами, бізнесом і державою, формуючи сприятливе середовище для генерації та комерціалізації знань. Особливе значення в таких структурах набуває управління портфелем наукових проєктів, яке визначає ефективність використання ресурсів, узгодженість дослідницьких напрямів, швидкість трансферу технологій.

Водночас існуючі підходи до портфельного управління не повною мірою враховують складність кластерних взаємодій, наявність синергетичних ефектів, багаторівневу природу управління. Це зумовлює необхідність розроблення комплексного механізму управління портфелем наукових проєктів.

Запропоновано структурно-функціональну модель механізму управління, яка включає інституційний, організаційний, інформаційно-аналітичний та економічний блоки. Встановлено, що ефективність функціонування механізму визначається узгодженістю цих компонентів, а також їх здатністю забезпечувати адаптивність управління в умовах невизначеності та динамічності зовнішнього середовища. Обґрунтовано, що центральним елементом механізму виступає портфель наукових проєктів як система взаємопов'язаних елементів із наявністю синергетичних ефектів.

Розкрито логіку реалізації механізму через циклічний процес управління, що охоплює етапи формування, планування, реалізації та моніторингу портфеля, із забезпеченням зворотного зв'язку. Визначено інструментальне забезпечення механізму, яке включає методи багатокритеріального аналізу, цифрові системи управління портфелями та інструменти прогнозування, що підвищують обґрунтованість управлінських рішень.

Ключові слова: портфель проєктів, кластер, інтегровані бізнес-структури, механізм управління, інновації, синергія.